

Cite: Taks, M., & Rocha, C. (2017). Maakte Rio 2016 de Brazilianen gelukkig? [Did Rio 2016 make the Brazilians happy?]. In P. Hoover & K. Breedveld (Eds.), *The story of Rio 2016: De maatschappelijke betekenis van de Olympische en Paralympische spelen 2016* [The story of Rio 2016: The societal meaning of the Olympic and Paralympic games 2016] (pp. 119-127). Utrecht, Netherlands: Mulier Instituut.

Title: Maakte Rio 2016 de Brazilianen gelukkig?

De communis opinio over de economische waarde van sportevenementen zoals de Olympische zomer Spelen of de FIFA Wereldbeker voetbal, is dat die op zijn minst discutabel is. Doorgaans leveren deze mega evenementen goed geld op voor de betreffende internationale federaties, maar laten zij het gastland met een enorme schuldenberg achter (Késenne, 2012). Dit stelt de werkelijke economische waarde van dergelijke evenementen ernstig in vraag. Dit is een van de redenen waarom onderzoekers meer en meer op zoek gaan naar andere, minder tastbare vormen van impact, zoals bijvoorbeeld de sociale impact dat een dergelijk evenement kan hebben op de lokale bevolking. Sportsociologen brengen in dit verband zowel positieve als negatieve sociale gevolgen onder de aandacht. Negatieve impact omvat ondermeer de problematiek rondom overlast, mensenrechten of huis-uitzettingen (e.g., Horne & Manzenreiter, 2006; Taks, 2013, zie ook elders in dit boek). Positieve impact verwijst naar het stimuleren van gevoelens van sociaal kapitaal en sociale cohesie (b.v., Gibson et al., 2014; Heere et al., 2013). Sporteconomen proberen deze gevoelens te waarderen als een vorm van “psychologisch inkomen” (psychic income; Downward et al., 2009) of een “goed-gevoel-factor” (the feel good factor; Maennig & Porsche, 2008). Kavetos en Symanski’s (2010) drukken het als volgt uit: “... hosting does not make you rich, but it does make you happy” (p. 160).

Daar waar er al heel wat onderzoek verricht is naar de relatie tussen het zelf sporten en gevoelens van geluk en algemeen welzijn (b.v., Rodriguez et al., 2011), is er weinig tot geen informatie in welke mate sportevenementen bijdragen tot deze algemene gevoelens van geluk

en welzijn. Kavetos en Szymanski (2010) onderzochten de link tussen sportevenementen en geluk, en vonden dat het “feel-good” effect van de Wereldbeker voetbal groter was dan dat van de Olympische Spelen. Maennig en Porsche (2008) stelden de langdurigheid van dit gevoel echter in vraag, en benadrukten dat dergelijke effecten ook wel snel wegebben.

In deze bijdrage gaan we op zoek naar antwoorden op volgende vragen: (1) Hoe gelukkig waren de Brazilianen tijdens Rio 2016, en (2) in welke mate zijn deze gevoelens van geluk en algemeen welzijn van blijvende aard? Algemeen wordt aangenomen dat gevoelens van sociale identiteit en samenhang, een mogelijk effect hebben op gevoelens van geluk en algemeen welzijn (Downward & Rasciute, 2011; Rodriguez-Pose & von Berlepsch, 2014). Dus, naast het verband tussen Rio 2016 en het gevoel van geluk, peilen we ook naar sociale impactfactoren, opinies over, en betrokkenheid met RIO 2016, tijdens en na het evenement. De studie is uitgevoerd onder een groep (hoog-opgeleide) Brazilianen die niet woonachtig waren in de organiserende stad zelf.

Sociale impact, gevoelens van geluk, en sportevenementen

Er is al heel wat onderzoek verricht naar de positieve sociale impact van sportevenementen, zoals het effect op gevoelens van nationale identiteit, nationale fierheid, samenhang, verbroedering, sociaal kapitaal en sociale cohesie (e.g., Fredline 2006; Gibson et al, 2014; Heere et al., 2013). De resultaten van deze studies zijn niet eenduidig. Bovendien komen negatieve sociale impact factoren, zoals bijvoorbeeld verkeers-, geluids-, en afvaloverlast evenzeer aan het licht (b.v., Balduck et al., 2011; Taks 2013). Wat opvalt is dat de meeste van deze studies “percepties” meten, eerder dan “ervaringen”. Er wordt met andere woorden gevraagd hoe mensen denken over de mogelijke impact van dergelijke evenementen, eerder dan dat hen gevraagd wordt wat ze zelf feitelijk hebben ervaren. In deze studie ondervangen we dit door wel nadrukkelijk te vragen naar de eigen ervaring van de inwoners, en niet zozeer naar hun percepties.

De idee dat sportevenementen de sociale identiteit van inwoners kunnen beïnvloeden, is inmiddels redelijk geaccepteerd. De theorievorming over sociale identiteit gaat ervan uit dat iemands zelfconcept mede bepaald wordt door de sociale groep waartoe men behoort (Hogg & Abrams, 1988). Sportevenementen creëren opportuniteiten voor sociale interactie waardoor ze gevoelens van sociale identiteit en samenhang kunnen versterken (Chalip, 2006). De betrokkenheid bij het evenement is in deze een belangrijke factor. Gevoelens van sociale identiteit en samenhang zijn sterker voor diegenen die een grotere betrokkenheid hebben met het evenement. Zo kan men verwachten dat deze gevoelens bij inwoners van de Rio de Janeiro sterker waren ontwikkeld dan bij niet-inwoners van deze stad, omdat ze de Olympische Spelen van dichtbij ervaarden. Als inwoners van de stad waar het evenement georganiseerd werd, profiteerden ze immers rechtstreeks van het feestelijk karakter en collectief gevoel. Nochtans kan men aannemen dat door de grootsheid van Rio 2016, ook niet-inwoners van Rio de Janeiro, en dus Brazilianen in het algemeen, zijn geraakt. Een ander punt is dat deze gevoelens doorgaans sterker zijn voor personen met een grotere interesse voor sport (Maennig & Porche, 2008; Shank & Beasley, 1998).

Zoals eerder aangegeven zijn er weinig studies die de relatie tussen algemene gevoelens van geluk en sportevenementen bestudeerd hebben. Littlejohn e.a. (2016) en Taks e.a., (2016) gebruikte de “Sport Events and Residential Happiness” schaal (SERHS) in de context van kleinschaligere evenementen. Daaruit bleek dat een algemeen gevoel van geluk significant hoger was voor bewoners die zich bewust waren van de sportevenementen, terwijl er geen significante verschillen verschenen voor de overige factoren. Over de causaliteit van dit verband kan echter geen uitspraak gedaan worden. De vraag die blijft staan is of mensen meer tevreden zijn omdat ze weet hebben over een sportevenement, of dat tevreden mensen meer openstaan voor sportevenementen?

Methode

Ondervraagde groep en gegevensverzameling

Om na te gaan of Rio 2016 de Brazilianen gelukkiger maakte, en hoe blijvend dit gevoel van geluk was, was het ideaal geweest om drie meetmomenten te voorzien, te weten vóór, tijdens en na de Spelen. Omwille van tijds- en budgettaire restricties konden slechts twee meetmomenten voorzien worden: één meting tijdens, en één meting 6 maanden na Rio 2016. Meetpunt 1 (tijdens) laat toe om na te gaan hoe gelukkig de Brazilianen waren op het ogenblik van Rio 2016. Als deze gevoelens niet aangehouden blijven na het evenement (meting 2), kan dit betekenen dat ofwel: (1) Rio 2016 dergelijke gevoelens gestimuleerd heeft tijdens de Spelen, en deze gevoelens na de spelen terug hun gewone niveau aannemen; ofwel (2) de na zinding van Rio 2016 een negatieve impact heeft gehad op het algemeen gevoel van geluk en welzijn.

Voor het onderzoek zijn op de genoemde momenten webenquêtes verstuurd naar dezelfde groep van 3909 alumni van een Braziliaanse universiteit. Het betreft hier dus Brazilianen die niet in Rio de Janeiro woonden tijdens Rio 2016. Dat biedt perspectief om te zien wat de Spelen buiten de speelstad zelf met Brazilianen hebben gedaan.

De eerste datacollectie, tijdens de Spelen zelf, leverde 402 bruikbare vragenlijsten (respons op 11%). In deze groep respondenten waren iets meer mannen (55%). De gemiddelde leeftijd bedroeg 27.9 jaar ($SD = 6.05$). Iets minder dan de helft (46%) meldde dat rondkomen met het gezinsinkomen enigszins moeilijk was. De tweede datacollectie blijkt goed vergelijkbaar met de eerste. Deze meting leverde een vergelijkbare respons op (401 bruikbare vragenlijsten, ofwel 11%). Wel lag het aandeel vrouwen in de tweede meting iets hoger (53%). De gemiddelde leeftijd was 29.4 jaar ($SD = 6.08$), en 44.6% rapporteerde dat het enigszins moeilijk was om rond te komen met het gezinsinkomen. Gesteld mag worden dat op demografisch vlak beide datasets voldoende goed overeen komen.

De vragenlijst en metingen

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van meerdere gevalideerde concepten en vragenlijsten (voor een gedetailleerd overzicht van de gestelde vragen, zie bijlage 1). De vragen zijn geclusterd in vier blokken. Onderstaand volgt over deze blokken de belangrijkste informatie.

- 1) **Gevoelens van geluk en algemeen welzijn.** In deze studie werd het gevoel van geluk en algemeen welzijn gemeten aan de hand van de “Sport Events and Residential Happiness” schaal (SERHS; Littlejohn et al., 2016). Deze schaal is gebaseerd op de notie dat Sociaal Welzijn (SW) een indicator is van geluk en algemeen welzijn (Diener, 2000). SW bestaat uit vier hoofdonderdelen: (1) algemene tevredenheid met het leven, (2) tevredenheid met belangrijke levensdomeinen (thuis, gezondheid, werk), en tot slot (3) positieve en (4) negatieve emoties. Vooraf werd een vignet voorgelegd dat diende als een gemeenschappelijk referentiepunt om "geluk en welzijn" te definiëren en interpersoonlijke variabiliteit te kalibreren (Hopkins & King, 2010). Wat volgde was een eerste vraag naar algemeen gevoel van geluk (zie Kavetsos & Szymanski, 2010). Vervolgens werd gevraagd naar levensvoldoening op de drie genoemde terreinen, thuis, gezondheid en werk (zie Connolly, 2013). Tot slot werd gevraagd naar de ervaren positieve en negatieve emoties (respectievelijk 3 en 5 items, zie Diener, 2000).
- 2) **Sociaal impact.** Deze blok vragen bevatte 22 items welke empirisch te comprimeren vielen in vijf factoren:
 - Sociale cohesie (4 items; Inoue & Havard, 2010);
 - Goed-gevoel factor (3 items, Gursoy et al, 2011);
 - Sociaal kapitaal (4 items, Gibson et al., 2014);
 - Gevoelens van onveiligheid (3 items; Kim et al., 2015);

- Sociaal engagement (3 items; Park et al., 2009);
- Sportparticipatie (3 items; Taks et al. 2015).

De items uit de originele vragenlijsten zijn dusdanig aangepast zodat ze “persoonlijk ervaringen” meten in plaats van “percepties” van sociaal impact.

- 3) Opinie over overheidssteun.** Respondenten werd één vraag gesteld om hun opinie te meten over de betrokkenheid vanwege de overheid.
- 4) Persoonlijke betrokkenheid met Rio 2016.** Respondenten werd gevraagd om hun persoonlijke mening te geven over de Rio 2016 voor 8 verschillende gevoelens (8 items; Shank & Beasley, 1998; b.v. saai versus opwindend; oninteressant versus interessant). Antwoorden werden gemeten op glijdende een schaal van 1 tot 7.

Alpha-scores werden berekend om de betrouwbaarheid van de items binnen elke factor na te gaan (zie bijlage 1)¹. Tot slot werden demografische kenmerken zoals geslacht, leeftijd (in jaren), en huishoudinkomen (6 categorieën) geïnventariseerd.

Resultaten

Gevoelens van geluk en algemeen welzijn tijdens en na Rio 2016

De eerste analyses, naar gevoelens van geluk en algemeen welzijn, laten zien dat deze niet of nauwelijks beïnvloed zijn door Rio 2016 (zie figuur 1). Brazilianen voelen zich zes maanden na Rio 2016 niet meer of minder gelukkig dan tijdens de Spelen. Wel zien we dat positieve emoties zoals, zich blij, vriendelijk en geamuseerd voelen, significant sterker waren tijdens Rio 2016 dan erna. Als de Olympische Spelen deze gevoelens al stimuleren, zijn deze emoties in ieder geval van korte duur.

¹ Alle alpha scores hebben een aanvaardbare waarde van boven de .70 (met uitzondering van sociaal engagement). De factorscores werden berekend door het gemiddelde te maken van de items. Vervolgens werden voor elke factor de gemiddelde waarde berekend “tijdens” en “6 maanden na” het evenement. Verschillen tussen de gemiddelde waarden werden gemeten met een t-test voor onafhankelijke groepen; de respondenten komen immers wel uit dezelfde populatie, maar het zijn niet noodzakelijk dezelfde personen.

Sociale impact ervaringen tijdens en na Rio 2016

Figuur 2 geeft een weergave van veranderingen in ervaringen met betrekking tot sociale impact. Het eerste wat opvalt is dat deze scores over het algemeen niet bijzonder hoog zijn, en onder het middelpunt 4 scoren (op een schaal van 1 tot 7). Slechts twee factoren scoren boven de 4 tijdens Rio 2016. De belangrijkste sociale impact factor met een score boven 4 is “sociaal engagement” (gemiddelde waarde 4.5). Deze factor slaat op de gesprekken die de respondenten met anderen gevoerd hebben over het evenement, het gaat dus eigenlijk om sociaal engagement met betrekking tot het evenement. Blijkbaar werd er wel over Rio 2016 gesproken tijdens de Olympische Spelen, ook buiten de speelstad zelf, maar dit verminderde significant na de Olympische Spelen. De “goed-gevoel” factor scoorde ook nog net boven de 4 tijdens Rio 2016 (gemiddelde waarde 4.04), maar ook die waarde zakte naar een gemiddelde van 3.4 na de Spelen. Impact van Rio 2016 op sportparticipatie, gevoel van onveiligheid, sociale cohesie en sociaal kapitaal, hebben allemaal scores die lager zijn dan 4 (lager dan het middelpunt op de schaal van 1 tot 7), een teken dat deze groep Brazilianen hier weinig zelf van heeft gemerkt. En ook hier, als die ervaringen er al waren, dan zijn ze allemaal nog in belangrijkheid gedaald na de Olympische Spelen. Merk op dat sociale cohesie en sociaal kapitaal de laagste scores hebben.

Opinie over overheidsbetrokkenheid en persoonlijke betrokkenheid tijdens en na Rio 2016

De meningen over de betrokkenheid van de overheid vertonen eveneens een score onder het middelpunt (3,6 op een schaal van 1 tot 7 tijdens de Spelen, en 2,8 erna) wat niet bepaald wijst op een meerderheid die zich uitsprak voor overheidssteun. Dus, als grote delen van de ondervraagde groep eerder niet akkoord ging dat de overheid Rio 2016 financieel ondersteunde, dan was dat nog minder het geval 6 maanden na de Olympische Spelen (zie figuur 3).

In figuur 3 wordt de persoonlijke betrokkenheid met Rio 2016 voorgesteld. Ondanks de significante daling na het evenement, vertoont deze variable de hoogste scores, zowel tijdens

(waarde 5,6 op een 7 punt schaal) als na Rio 2016 (waarde 5,2). Klaarblijkelijk waren de Spelen ook buiten Rio in staat om enthousiasme te ontlokken bij de Braziliaanse bevolking.

Conclusie

Alle ervaringen met betrekking tot sociale impact, meningen over de betrokkenheid van de overheid (nl. het verlenen van financiële steun), en gevoelens van betrokkenheid bij het evenement zien een significante daling zes maanden na Rio 2016. Ofwel heeft Rio 2016 deze ervaringen en meningen tijdelijk aangewakkerd tijdens de Olympische Spelen, en waren deze niet van blijvende aard. Ofwel heeft Rio 2016 een negatieve invloed gehad op deze ervaringen. Het ontbreken van een meting vóór Rio 2016, laat ons niet toe om hierover een definitieve uitspraak te doen. De respondenten in deze groep spraken wel met anderen over het evenement, wat wijst op een zeker sociaal engagement. Ook al ervaarden ze weinig positieve en blijvende effecten, en stonden ze niet achter de financiële steun vanwege de overheid, op een of andere manier waren deze Brazilianen dus toch in de ban van dit evenement, en vonden ze het vrij opwindend, intreressant, waardevol, aantrekkelijk, nuttig, nodig, relevant en belangrijk. Dat is opmerkelijk, omdat de groep ondervraagden zelf niet woonachtig waren in Rio, en dus op enige afstand stonden van het evenement.

Opmerkelijk is dat sociale cohesie en sociaal kapitaal ook “tijdens” Rio 2016 zeer laag scoren. Onze resultaten leveren dus geen evidentie dat Rio 2016 bijgedragen heeft tot sociale cohesie, noch tot een verhoogd sociaal kapitaal, wat aansluit bij voorgaande studies waar de bevindingen op dit vlak ook niet eenduidig zijn (e.g., Gibson et al., 2014; Heere et al., 2013). Ook hier geldt overigens dat de groep die wij ondervraagden op enige afstand stonden van het evenement zelf, wat een verklaring kan zijn dat de effecten op dit vlak gematigd waren (zie paragraaf 1.2).

Van een ervaren impuls op de eigen sportbeoefening is al helemaal geen sprake. Dit sluit eveneens aan bij eerder onderzoek. Een systematische literatuurstudie door Weed et al.

(2015) wijst immers uit dat grote sportevenementen in sommige gevallen wel mensen die al aan sport doen (of gedaan hebben) kunnen aansporen om nog wat meer (of terug) te gaan sporten, of om eens aan andere sport te proberen; maar van nieuwe participatie in sport is geen sprake.

Algemeen kunnen we stellen dat de sociale impact ervaringen voor deze groep Brazilianen niet als bijzonder groot moeten worden beschouwd. Als die ervaringen er al waren, dan zijn ze allemaal nog in belangrijkheid gedaald na de Olympische Spelen. Daarbij moeten we rekening houden met het feit dat dit een studie was onder alumni van een universiteit, die bovendien zoals eerder gesteld niet woonachtig waren in Rio zelf. Alumni zijn per definitie hoger-opgeleide mensen, die zich vaker kritischer opstellen ten aanzien van dergelijke evenementen en de mogelijke effecten.

Rio 2016 had geen aantoonbaar effect op het algemeen gevoel van geluk en welzijn. Dus, we kunnen niet stellen dat Rio 2016 de Brazilianen gelukkig(er) gemaakt heeft. Er is wel evidentie dat Rio 2016 zorgde voor een korte, zij het minimale opwelling van een goed-gevoel wat op zich wellicht ook de verhoogde algemene positieve emoties kan verklaren van blijheid, vriendelijkheid en amusement tijdens het evenement. Doch, ook dit is slechts van tijdelijke, en niet van blijvende aard. Kortom, deze gegevens tonen vooral aan dat Rio 2016 in ieder geval een groot feest was dat alle inwoners van het land, ook diegenen die niet in de organiserende stad woonden, tijdelijk een beetje kon bekoren.

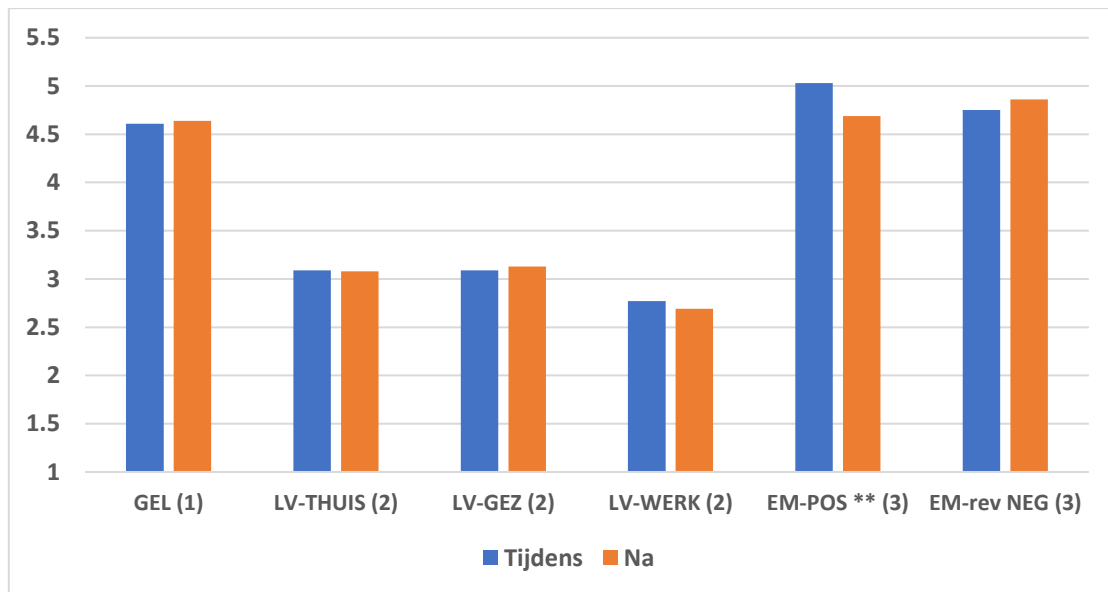
Literatuur

- Balduck, A., Maes, M. & Buelens, M. (2011). The social impact of the Tour de France: Comparisons of residents' pre- and post-event perceptions. *European Sport Management Quarterly*, 11, 91-113.
- Chalip, L. (2006). Towards Social Leverage of Sport Events. *Journal of Sport & Tourism*, 11(2), 109-127.

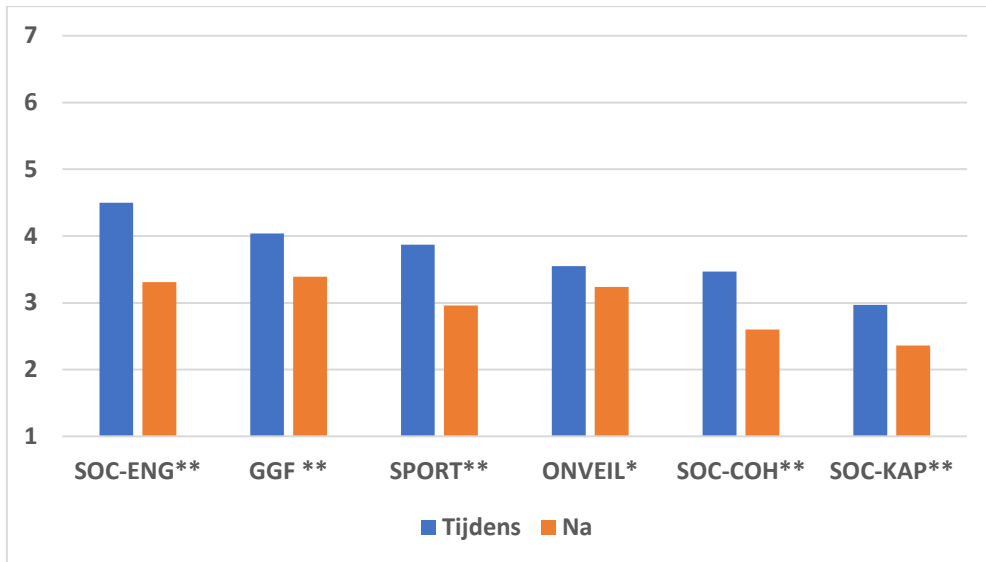
- Connolly, M. (2013). Some like it mild and not too wet: The influence of weather on subjective well-being. *Journal of Happiness Studies*, 14, 457-473.
- Diener, E. (2000). Subjective well-being: The science of happiness and a proposal for a national index. *American Psychologist*, 1, 34-43.
- Downward, P., & Rasciute, S. (2011). Does sport make you happy? An analysis of the well-being derived from sports participation. *International Review of Applied Economics*, 25(3), 331-348.
- Downward, P., Dawson, A., & Dejonghe, T. (2009). *Sports economics: Theory, evidence and policy*. London (UK): BH Elsevier.
- Fredline, L., Deery, M., & Jago, L. (2006). *Development of a scale to assess the social impacts of tourism within communities*. Gold Coast MC, Qld., Australia: Cooperative Research Centre for Sustainable Tourism (Australia).
- Gibson, H., Walker, M., Thapa, B., Kaplanidou, K., Geldenhuys, S., & Coetzee, W. (2014). Psychic income and social capital among host nation residents: A pre-post analysis of the 2010 FIFA World Cup in South Africa. *Tourism Management*, 44, 113-122.
- Gursoy, D., Chi, C.G., Ai, J. & Chen B.T. (2011). Temporal change in resident perceptions of a mega-event: The Beijing 2008 Olympic Games. *Tourism Geographies*, 13(2), 299-324.
- Heere, B., Walker, M., Gibson, H.; Thapa, B.; Geldenhuys, S.; & Coetzee, W. (2013). The power to unite a nation: the social value of the 2010 FIFA World Cup in South Africa, *European Sport Management Quarterly*, 13, 450-471.
- Hogg, M. A., & Abrams, D. (1988). *Social identifications: A social psychology of intergroup relations and group processes*. London, England: Routledge
- Hopkins, D. J., & King, G. (2010). Improving anchoring vignettes: Designing surveys to correct interpersonal incomparability. *Public Opinion Quarterly*, 74(2), 201-222.

- Horne, J., & Manzenreiter W. (2006). *Sports mega-events: Social scientific analyses of a global phenomenon*. Oxford (UK): Blackwell Publishing
- Inoue, Y., & Havard, C. (2014). Determinants and consequences of the perceived social impact of a sport event. *Journal of Sport Management*, 28, 295-310.
- Kavetsos, G. & Szymanski, S. (2010). National well-being and international sports events. *Journal of Economic Psychology*, 31(2), 158-171
- Késenne, S. (2012). The economic impact, costs and benefits of the FIFA World Cup and the Olympic Games: Who wins, who loses? In W. Maennige & A. Zimbalist (Eds), *International handbook on the economics of mega sporting events* (pp. 270-278). Cheltenham (UK): E. Elgar.
- Kim, W., Jun, H. M., Walker, M., & Drane, D. (2015). Evaluating the perceived social impacts of hosting large-scale sport tourism events: Scale development and validation. *Tourism Management*, 48, 21–32.
- Littlejohn, M., Taks, M., Wood, L., & Snelgrove, R. (2016). Sport events and happiness: towards the development of a measuring instrument *. *World Leisure Journal*, 58(4), 255–266.
- Maennig, W. & Porsche, M. (2008). The feel-good effect at mega sports events. Recommendations for public and private administration informed by the experience of the FIFA World Cup 2006. *Hamburg Contemporary Economic Discussions*, 18, 1-27.
- Park, N., Peterson, C., & Ruch, W. (2009). Orientations to happiness and life satisfaction in twenty-seven nations. *The Journal of Positive Psychology*, 4(4), 273–279.
<https://doi.org/10.1080/17439760902933690>

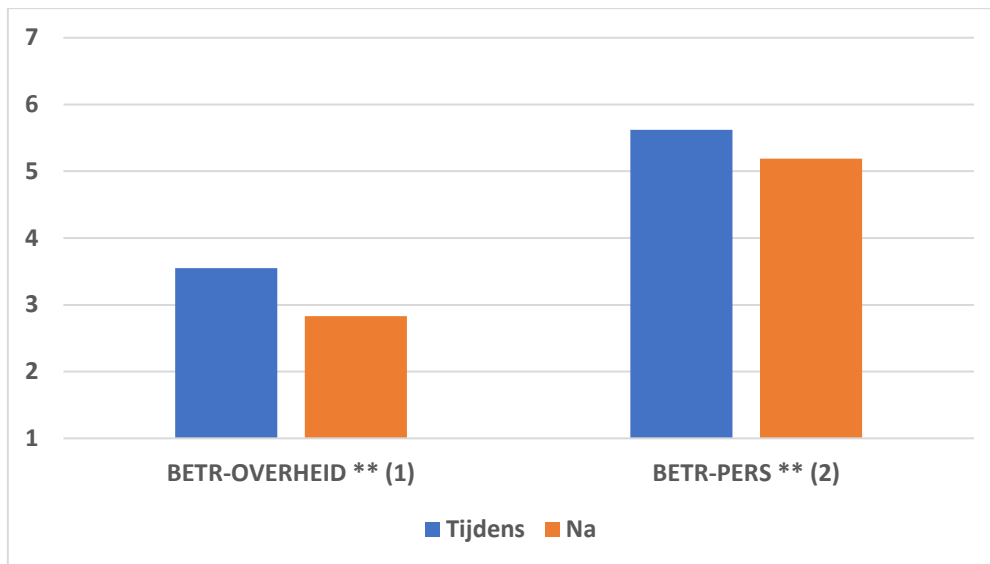
- Rodriguez, P., Kesenne, S., & Humphreys B.R. (Eds.). (2011). *The economics of sport, health and happiness: The promotion of well-being through sporting activities*. Northampton, MA: Edward Elgar Publishing, Inc.
- Rodriguez-Pose, A. & von Berlepsch, V. (2014). Social capital and individual happiness in Europe. *Journal of Happiness Studies*, 15, 357-386.
- Shank, M.D., & Beasley, F.M. (1998). Fan or fanatic: Refining a measure of sports involvement. *Journal of Sport Behavior*, 21(4), 435-444.
- Taks, M. (2013). Social sustainability of non-mega sport events in a global world. *European Journal for Sport and Society*, 10(2), 121-141.
- Taks, M., Littlejohn, M., Wood, L., & Snelgrove, R. (2015). Construct validity of social impact scales for sport events. Working paper. University of Windsor Repository: <http://scholar.uwindsor.ca/humankineticspub/>
- Taks, M., Littlejohn, M., Snelgrove, R., & Wood, L. (2016). Sport Events and Residential Happiness: The Case of Two Non-Mega Sport Events. *Journal of Global Sport Management*, 1(3-4), 90-109.

Figuur 1: Gevoelens van geluk en algemeen welzijn tijdens en na Rio 2016

Figuur 2: Ervaringen van social impact tijdens en na Rio 2016

Figuur 3: Opinie over overheidsbetrokkenheid en persoonlijke betrokkenheid met Rio 2016 tijdens en na de Spelen

Bijlage 1: Metingen

Domein	Factoren (en α -scores)	Items
Algemeen welzijn ⁽¹⁾	Vignet (gemeenschappelijk referentiepunt)	Hoe beoordeelt U Sam's geluk op basis van onderstaand beschrijving: "Sam is een extroverte persoon met een goede baan, een fijne thuis en een goede gezondheid. Sam is vaak vrolijk en zelden ontsteld, ongeacht wat er gaande is. Sam is over het algemeen tevreden met zijn/haar leven."
	Gevoel van geluk (1 item)	Rekening houdend met alle aspecten van uw leven, hoe beoordeelt U uw huidig algemeen gevoel van geluk
Levensvoldoening ⁽²⁾		<p>Hoe tevreden bent U momenteel met elk van de volgende levensdomeinen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thuis • Gezondheid • Werk
Emoties ⁽³⁾	Positieve emoties ($\alpha=0.793$)	<p>Hoe heb je over het algemeen gevoeld tijdens de afgelopen week?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blij • Vriendelijk • Geamuseerd
	Negatieve emoties (omgedraaid) ($\alpha=0.788$)	<ul style="list-style-type: none"> • Gefrustreerd • Depressief • Lastig • Bezorgd
Sociaal Impact ⁽⁴⁾	<p><i>Sociale Cohesie</i> ($\alpha=0.854$)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Door RIO 2016 worden mijn vriendschapsbanden hechter • Dankzij RIO 2016 maak ik nieuwe vrienden in mijn omgeving • Ik voel me sterk verbonden met anderen omwille van RIO 2016 • Ik voel me sterker verbonden met de samenleving wegens RIO 2016

Goed gevoel factor
($\alpha=0.834$)

- Ik ga met anderen plezier maken omwille van RIO 2016
- Ik voel me blij omdat Brazilië RIO 2016 organiseert
- RIO 2016 wekt een feestelijk gevoel bij me op
- Door RIO 2016 worden mijn vriendschapsbanden hechter
- Dankzij RIO 2016 maak ik nieuwe vrienden in mijn omgeving
- Ik voel me sterk verbonden met anderen omwille van RIO 2016
 - Ik voel me sterker verbonden met de samenleving Door RIO 2016 worden mijn vriendschapsbanden hechter

Ik voel me blij omdat Brazilië RIO 2016 organosociale cohesie (4 items; Inoue & Havard, 2012); b.v. Ik voel me blij omdat Brazilië RIO 2016 organ

Sociaal Kapitaal
($\alpha=0.905$)

- Omwille van RIO 2016 voel ik een grotere betrokkenheid met de samenleving
- Ik heb een groter vertrouwen in de samenleving wegens RIO 2016
- RIO 2016 spoort me aan om vaker deel te nemen aan gemeenschapsactiviteiten
- Door RIO 2016 ben ik meer sociaal geëngageerd

Gevoel van onveiligheid
($\alpha=0.796$)

- RIO 2016 geeft me een onveilig gevoel wegens het verhoogde risico op terroristische aanslagen
- Het idee dat RIO 2016 terroristen aantrekt, maakt me bang
- Ik maak me zorgen over de verhoogde veiligheidsmaatregelen wegens RIO 2016

Sociaal engagement
($\alpha=0.652$)

- Ik heb de mogelijkheid gekregen om mijn mening te geven over de organisatie van RIO 2016 in Brazilië
-

- Ik heb met andere mensen uit mijn omgeving over de organisatie van RIO 2016 gediscussieerd
- Ik heb gesprekken gevoerd over de organisatie van RIO 2016 in Brazilië

Sportparticipatie
($\alpha=0.932$)

- RIO 2016 inspireert me om meer aan sport of fysieke activiteit te (gaan) doen
- RIO 2016 wekt mijn interesse op om meer sport of fysieke activiteit te (gaan) doen
- Mijn interesse voor sport en fysieke activiteit is toegenomen door RIO 2016

Overheidssteun ⁽⁵⁾

Betrokkenheid van de overheid

- Ik vond het goed dat de overheid RIO 2016 financieel heeft ondersteund

Betrokkenheid bij het evenement ⁽⁶⁾

($\alpha=0.946$)

Geef uw persoonlijke mening over de RIO 2016 voor elke van de volgende gevoelens

- Saai-opwindend
- Oninteressant- interessant
- Waardeloos-waardevol
- Onaantrekkelijk – aantrekkelijk
- Nutteloos – nuttig
- Niet nodig – nodig
- Irrelevant – relevant
- Onbelangrijk - belangrijk

Noot.

⁽¹⁾ Schaal van 1=helemaal niet gelukkig tot 6= heel erg gelukkig;

⁽²⁾ Schaal van 1=helemaal niet tevreden, tot 4 =heel erg tevreden (en “niet van toepassing”);

⁽³⁾ Schaal van 1=helemaal niet tot 6 =zeer erg;

⁽⁴⁾ Schaal van 1= helemaal niet akkoord tot 7 = helemaal akkoord;

⁽⁵⁾ Schaal van 1= helemaal niet akkoord tot 7 = helemaal akkoord;

⁽⁶⁾ Glijdende schaal van 1 tot 7 (b.v. 1=saai tot 7=opwindend)